

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon
operatiivisen ohjauksen yksikkö OPER

6.10.2015

POHJOIS-SUOMEN SOSIAALIHUOLLON TIEDONHALLINNAN TYÖPAJA

Aika: 6.10.2015 klo 9-15

Paikka: PPSHP:n Bagh koulutustila Peltolantie Oulu

1. Avaus

Tellervo Alanära THL/OPER toivotti kaikki tervetulleeksi todeten, että juuri tänään vietämme "ikäihmisten surffauspäivää". Ikäihmisten osaamisen varmistaminen ovat keskiössä kehittäessämme sähköisiä palveluita. Työpajaan osallistui n. 40, n.30. Liitteenä ilmoittautumislista.

Tällä työpajalla pyrimme lisäämään ymmärrystämme Pohjois-Suomen sosiaalihuollon järjestelmien ja kirjaamisen tilanteesta, jotta voisimme aloittaa valmistelutyön.

Käytiin läpi kanta-palveluiden käyttöönotosta saatuja kokemuksia. Mitä niistä opittiin?

- Verkostoituminen kannattaa
- Testauksen merkitystä ei saa aliarvioida
- Viestintään kannattaa satsata
- Johdon sitouttaminen ja heidän ajan tasalla pitäminen helpottaa etenemistä
- Riittävän resursoinnin varmistaminen
- Muutoksen jalkauttaminen ei ole aina helppoa

2. Kansallisen sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehitys

Maarit Laaksonen kävi läpi kansallisen sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämistä. Maarit totesi aluksi, että on hyvä asia, että mukana työpajassa on laaja toimialaosaaaminen.

Kansa on vain hanke. Kanta-palvelut on palvelukokonaisuus, johon laajenuksena toteutetaan sosiaalihuollon tiedonhallinta .

Kanta-arkkitehtuuri on yhtenäistetty. Ammattilaisten asiakastietojärjestelmät liittyvät kanta-palveluihin, kansalaisille tulee omakanta-sovellus ja arkistonhoitajille oma käyttöliittymä. Lisäksi kehitetään automaattinen tilastointijärjestelmä.

Varmennekortit yhtenäistetään sote -varmenteiksi ja terhikki -rekisteriä uudistetaan, jonne lisätään sosiaalihuollon kelpoisuustiedot.

Loppukäyttäjän käyttöoikeudet määrittelevät, mihin tietoihin päästään.

I-vaiheen on vapaaehtoinen, mutta sieltä voisi löytyä hyöty mm. arkistokelpoiset asiakirjat pois paikallisista järjestelmistä ja järjestelmien vaihto. Käyttöön on otettava Sote toimikorttikirjautuminen, asiakasasiakirjojen tallennus palvelutehtävittäin ilmoitus- ja asiakasrekisteriin sekä käyttöoikeudet.

Realismia on, että vuonna 2020 rekisterinpitäjällä on II-vaihe tuotannossa, vaikka THL on jo IV-vaiheessa.

Puolesta asiointi mahdollistuu toiminnallisesti III –vaiheessa

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon
operatiivisen ohjauksen yksikkö OPER

6.10.2015

3. Kansa-koulu hanke

Kansa-koulu hanke on käynnistynyt elokuussa 2015. Hanketta hallinnoi Kaakkois-Suomen osaamiskeskus. Hankkeelle on rekrytoitu hankejohtaja, hankesihteeri ja 2 asiantuntijaa. Lisäksi kullekin alueille rekrytoidaan aluetuki. Poskeen asiantuntija palkataan v. 2016. Tavoitteena on valtakunnallisten yhtenäisten käytäntöjen jalkautus. Niihin kuuluu kaksi osuutta: toiminta- ja tietomääritykset sekä kirjaaminen sisältäen kouluttajien valmennuksen ja materiaalit.

Hanke käynnistää aluekierroksen ensi vuoden alusta.

Hanke hakee pilottiorganisaatioita loka-marraskuun aikana 2015. Pilotti-kunnalla tulisi olla käytössä tietojärjestelmistä Effica, Abilita tai Proconsona. Hakemukseen tulee laittaa perustelut, miksi haluaa pilotiksi ja mitä haluaa pilotoida

Hankkeelta on tulossa kuntainfo.

4. Tilannekuva sosiaalihuollon kirjaamisesta ja tiedonhallinnasta Pohjois-Suomessa

POSKE:

- Yhteyshenkilö: Maarit Pirttijärvi
- Rooli tiedottaminen ja tuki
- viestintä posken yhteisillä sivuilla

Sonetbotnia/Kokkola:

- vastuu sosiaalihuollon tiedonhallinta
- rooli Etelä- ja Pohjanmaan verkosto

LPSHP PTH:

- yhteyshenkilö Teija Horsma
- Sosiaaliasiantuntijan rooli ja kehittämisen tuki

Oulunkaari ky:

- Käytössä Effica th, Proconsona ja Dynastia
- Hankkeen valmistelu on ihan alkuvaiheessa

Oulu:

- Yhteyshenkilö Hilka Haaranieniemi
- Kotihoidossa ja päihdehuollossa Effica th, YPH, useita alueita, joihin asiakirjat kirjataan

Kempele:

- Yhteyshenkilö Taija Orajärvi
- Sosiaalipuolelle on laadittu omavalvontasuunnitelma sekä kuntien tehtäväluokitus
- Effica th ja sos, kuraattori puuttuu, Dynastia?

Kuusamo:

- Yhteyshenkilönä toimii Jaana Siikaluoma-Lehtosaari
- Effica th, kotihoito, hoivakoti ja palveluas., Effica sos päivähoito, perhe, maahanmuutto
- Kuusamo on ollut mukana Asko ja vammaistyön katselmoineissa

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon
operatiivisen ohjauksen yksikkö OPER

6.10.2015

Kallio:

- yhteyshenkilö Merja Hauhtonen ja Katja Rättyä
- Effica sos YPH, kuntoutus, lastensuojelu, lastenvalvoja, vammaispalvelut ja aikuissosiaalityö, muissa Effica th
- SHL:n mukaisen kirjaamisen koulutus marraskuussa, kouluttajana ohjelmistotoimittaja Tieto

Liminka:

- Effica th ja sos sekä dynastia johtamisjärjestelmänä

Raahe:

- Yhteyshenkilö?
- Effica th ja sos, Proconsona lastensuojelussa, Dynastia ?, Aura järjestelmä kaupungilla
- kirjava järjestelmätausta, kirjaamista koulutettu
- AMS on päivitettävänä
- johto ei oikein sitoutunut valmistelun käynnistämiseen

Tyrnävä:

- Yhteyshenkilö Tarja Kinnunen
- Mediatri th, Proconsona sos, Proeconomica – lastenvalvoja, Aura – kuraattorit

Kainuun sote ky:

- 1 rekisterinpitäjä, 1 AMS, yhteyshenkilöksi nimetty; Marja-Liisa Ruokolainen
- Proconsona, Effica th ja lastenkoti Nappula
- Eri toimijoiden yhtenäinen kirjaaminen on aloitettu 2005 sisältäen päätöstekstit, asiakirjat, 8 kunnan alueella koko sos. palveluiden osalta

Kokkola/Kiuru:

- Yhteinen 2 organisaation alue, jossa toimintamalli on yhtenäistetty, yhteyshenkilöksi on nimetty Tanja Witick
- Kokkola: Effica th+sos, Dynastia sekä pieniä lisäjärjestelmiä Juta: Effica th, Proconsona
- Yhteinen tietosuoja koko alueella

Rovaniemi:

- Effica th (kotihoito) ja sos, lisätty on myös maahanmuutto-osio
- Efficaan on tehty yhtenäisen kirjaamisen huolto ja otettu käyttöön jo Tikesos-hankkeen aikana
- Rovaniemi on ollut mukana Asko hankkeessa

Sodankylä:

- Yhteyshenkilö Kati Aikio
- Pegasos th, Effica sos, toimeentulotuki, lastensuojelu, aikuissosiaalipalvelu
- prosessit on mallinnettu, kirjaamista yhtenäistetty, lastensuojelun ja tietohuollon kehitystyö menossa

Muonio:

- Yhteyshenkilö Riikka, Päivi
- Pegasos th, Proconsona, Titania

Kittilä:

- Yhteyshenkilöksi on nimetty Anne Korva

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon
operatiivisen ohjauksen yksikkö OPER

6.10.2015

- Effica th

Posio:

- Yhteyshenkilö?
- Pegasos th, Proconsona, pois lukien lastenvalvoja, joka yhteinen Kuusamon ja Taivalkosken Effican kanssa

Inari:

- Yhteyshenkilö Tiina Kannainen
- Pegasos th, Effica sos

Keminmaa:

- Yhteyshenkilö Päivi Parpala
- AluePegasos th, Proconsona, Proeconimica
- Kirjaamiskäytännöt alkutekijöissä
- Palveluprosesseja on avattu

Ylitornio:

- Yhteyshenkilö Tarja Jalava
- AluePegasos th kotihoito, Proconsona sos, vanhus, kehitysvamma-palvelussa ei ohjelmaa
- Valmistelu on alkutekijöissä

5. Miten olemme valmistautuneet tulevaan – Case Kallio

Merja Hauhtonen esitti, miten Kalliossa on aloitettu sosiaalihuollon tiedonhallinnan valmistelutyö Kallioon kuuluu 4 kuntaa (Ylivieska, Alavieska, Nivala, Sievi), jossa työskentelee 1300 työntekijää Varhaiskasvatuspalvelut siirtyvät peruskuntien hoidettavaksi 1.1.2016.

Käytössä on pääosin Effica sos, Effica th:oon kirjataan asumis- ja hoivapalvelut, päihdepalvelut ja perheneuvola sekä kotipalvelut Effica kotihoitoon.

Prosessit on itse luotu vuosien aikana ja käyttöympäristöt erilaisia eri yksiköissä tai organisaatioissa, tilastointi on hyvin työlästä, epäselvä ja poikkeava, Taloustilastointi on Maisema-järjestelmässä.

Arkistointi on paperimuodossa, vanhoista toteutettu katseluyhteys, jos ovat sähköisenä

Asiakirjojen laatiminen on käyty läpi ja vertailtu kansalliseen palvelutehtäväloukitukseen. Tuloksena on löydetty poikkeavuudet kansallisiin määräyksiin.

Nykyinen AMS suhteessa sosiaalihuollon palveluluokituksiin on vertailtu. Siellä on ehkä asiakirjat erinimisinä tai sisältyy toiseen, mutta periaatteessa lähes kaikki löytyvät.

Toimittajan kanssa tehtävä yhteistyö on koettu tärkeäksi. Johto on hyvin sitoutunut kehitystyöhön Ollaan hyvin kiinnostuneita toteuttamaan I-vaihe.

Palvelutarpeen arviointi ja suunnitelma on pakko tehdä.

6. Sosiaalihuollon kirjaamisesta nyt ja tulevaisuudessa

Muutoksia kirjaamiseen on tulossa organisaatioihin mm. yhtenäinen palvelutehtäväloukitus.

THL:n määräykset koskevat palvelutehtäviä, käyttöoikeuksia ja asiakirjoihin kirjattavia asioita.

Huolimatta oletko liittynyt tai ei, kirjaaminen on toteutettava asiakirjalain mukaisesti:

- Palvelutehtävä+sosiaalipalvelu+palveluprosessi
- On sovittava, mitä palvelua mihinkin palvelutehtävään kuuluu esim. aikuissosiaalipalvelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon
operatiivisen ohjauksen yksikkö OPER

6.10.2015

Päätökset löytyy asiakirjoista hakusanojen perusteella metatietojen perusteella. 1-vaiheessa tulee asiakirjaan lisätä metatiedolle ainakin 1) asiatyyppi ja 2) palvelutehtävä
I-vaiheessa on mahdollista rajata ne palvelutehtävät, jotka haluaa viedä kanta-arkistoon. II-vaiheessa ei tarvitse viedä vanhoja asiakirjoja vaan siitä eteenpäin, kun on liittynyt.

7. Yhteenveto ja kysymyksiä

Tellervo esitti koostesanoja päivän esityksistä:

- Verkostoituminen ja johdon sitouttaminen
- Kansa on hanke, olemme laajentamassa kanta – palveluja käsittämään asiakasasiakirjat
- Käyttöoikeusmäärittelyt ohjaa tiedon saatavuutta
- I-vaiheesta saataisiin arkistokelpoiset asiakirjat pois paikallisista järjestelmistä
- Kansa-koulu ohjaa ja valmentaa. Alueiden käyttöön saadaan valmennukseen työvoimaa
- Valtionavustushankkeet, pilotit ja olevien hankkeitten materiaalit
- Mitä kirjataan ja minne, miten AMS on laadittu, tärkeä työ
- Aikaa ei ole kuitenkaan liikaa, nykytila-analyysi kannattaa aloittaa heti
- Metatietojen lisääminen asiakirjoihin (asiakirjatyyppi ja palvelutehtävä)
- Järjestelmien elinkaari

Tilanne kunnissa:

- Järjestelmiä on paljon ja kaikkea ei vielä kirjata sähköisiin järjestelmiin
- Tiedot ovat hyvin pirstaleisina kuntien eri järjestelmissä ja myös paperilla
- Projekteja ei ole vielä käynnistetty, osin on yhteyshenkilöt nimetty
- Prosesseja on käyty läpi ja osallistuttu koulutuksiin
- Vievätkö toimittajat kuntia markkinamiehen tavoin, kysellään
- Kallion esimerkki on silmiä avaava, jonka avulla saatiin selville poikkeavuudet, menee aikaa, aloitettava heti, kartoitus kesti 6kk oman työn ohessa. Työläintä oli löytää asiakirjat ja mitä sillä asiakirjalla tarkoitetaan
- Kirjaamisen koulutus aikataulutarkistettava / 1.1.2017.

Lopuksi käytiin läpi kysymyksiä seuraavista asioista:

- Päivähoito ei ole sosiaalihuoltoa, joten jos tiedot ovat samassa järjestelmässä, eivät ne saa mennä kantaan ts. mietittävä arkistointi.
- Sosiaaliansiemiestoiminta on sosiaalihuoltoa, mutta asiakirjat ovat erimuotoisia. Asia on käsittelyssä STM:ssä. On saatava yhteinen ratkaisu.
- Kasvatus- ja perheneuvola on osa sosiaalihuoltoa
- Fyysinen toimipaikka ei määritä työtä, ts. tee työtäni lainsäädännön mukaan en paikan.

8. Jatkovalmisteluista sopiminen

- Sovittiin, että materiaalit tallennetaan Posken, ISON ja Sonetbotnian sivuille
- Maarit tarkistaa oman esityksensä ennen julkaisua
- Tellervo laatii muistion työpajasta

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon
operatiivisen ohjauksen yksikkö OPER

6.10.2015

- Kunnat toimittavat esille tulevia kysymyksiä Tellervo Alanärälle (tellervo.alanara@thl.fi). Tellervo laatii niistä koosteen ja toimittaa Maarit Laaksoselle vastattavaksi. Vastaukset julkaistaan sostiedonhallinnon valtakunnallisella UKK-palstalla.
- Kunnat lähtevät kartoittamaan nykytilaa ja kartoittavat epäselviä asioita
- Sosiaalihuollon tiedonhallinnan Pohjois-Suomen suunnitteluryhmä seuraa etenemistä ja pitää marraskuussa Lync-kokouksen
- Seuraava työpaja pidetään Q1/2016, kun tehtävätaulukko on valmistunut

Jakelu: Poske, Iso ja Sonetbotnia
Liitteenä ilmoittautuneet